

ឃុំសង្កាត់ស្រែចម្ការ ឃុំសង្កាត់ស្រែចម្ការ

เมื่อ

เกิดกบฏบวรเดช ในเดือนตุลาคมปี 2476 นั้น คนทั่วไปก็คงคิดว่าน่าจะมียู่ออยู่สองฝ่าย คือฝ่ายรัฐบาลของ พันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา ซึ่งเป็นรัฐบาลของคณะราษฎร ที่ได้อำนาจมาเพียงปีกว่าเท่านั้น กับฝ่ายกบฏที่นำโดย พระองค์เจ้าบวรเดช กับคณะ แต่กรณีของ พระยาสุรพันธ์เสนี นั้นกลายเป็นฝ่ายที่สาม คือไม่ได้ทำ ตามที่พระองค์เจ้าบวรเดชขอให้ทำ และก็ไม่ได้ฟังคำสั่งรัฐบาลของพระยาพหลพลพยุหเสนา หากได้ประกาศกฏอัยการศึกเอง และยังระดมทหาร เพื่อทำการปกป้องคุ้มครอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 ซึ่งประทับอยู่ที่วังไกลกังวล หัวหิน ในตอนนั้นเจ้าคุณสุรพันธ์เสนีเป็นสมุหเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลราชบุรีดูแลพื้นที่ 8 จังหวัด การกระทำของท่านเจ้าคุณจึงถูกทางรัฐบาลมองว่าไม่ฟังคำสั่งรัฐบาล และมีส่วนร่วมกับการกบฏ

ส่วนร่วม
สังคมไทย

เงินก้อนใหญ่ที่ล่อตาล่อใจมากที่ดิชีวิตและงานของเจ้าคุณสุรพันธ์เสนี ประหารชีวิต ท่านก็ยังมีชีวิตอยู่ต่อ ที่มีผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง มีเงินมีสิ่ง ทั้งที่อยู่ในจวนและอยู่ใน พระยาสุรพันธ์เสนี เป็นคนทำราบ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เมษายน ปี 2427 ในตระกูลใหญ่ เช่นกัน ได้แก่ พระยาสุรพันธ์เสนี การศึกษาของท่านนั้นระบุว่า เรียนมัธยมชั้นตรีที่จังหวัดราชบุรีและ ปี จึงได้เข้ามาเรียนที่โรงเรียนมิชชันนารี

พระยาสุรพันธ์เสนี กับ กบฏบวรเดช

แต่พระยาสุรพันธ์เสนี ได้เล่าว่าวันที่ทางพระเจ้าพระองค์เจ้าบวรเดชส่งคนมาติดต่อท่านนั้น คือวันที่ 10 ตุลาคมปี 2476 ตอนนั้นนายกรัชมุนตรี นายพันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา ได้เดินทางมาพักที่ราชบุรี เจ้าคุณสุรพันธ์เสนีได้เชิญนายภามาจับประทานน้ำชาในคอนเย็น ที่สโมสรข้าราชการของจังหวัดราชบุรี มีคนมาร่วมงานเลี้ยงนายกรัชมุนตรีกันเป็นจำนวนมากปรากฏว่ามีเครื่องบิน บินมาลงที่สนามบินราชบุรี ผู้ขับคือ ขุนไสวณธ์ยาภาส “...เมื่อเครื่องบินหยุดเรียบร้อยแล้ว พ.ท.พระพิชัยฯ ถามขุนไสวฯ ว่ามาทำไม ขุนไสวณธ์ยาภาสก็ตอบไปตามความจริงว่าพระองค์เจ้าบวรเดชให้นำจดหมายมาให้เจ้าคุณเทศา เมื่อทราบดังนั้นแล้วพ.ท.พระพิชัยฯ จึงได้นำขุนไสวมาส่งยังสโมสรราชบุรีในที่ ซึ่งในเวลานั้นกำลังเลี้ยงกันอยู่ พระพิชัยฯส่งจดหมายของพระองค์เจ้าบวรเดชให้ข้าพเจ้าต่อหน้าพระยาพหลฯ ...”

ข้อความในจดหมายมีว่าอย่างไรนั้นสำคัญนัก ตามคำบอกเล่า

ต่อสู้กับทหารของรัฐบาล ข้าพเจ้ามีความประสงค์อยู่อย่างเดียว เท่านั้นคือจะป้องกันและรักษาความปลอดภัยของพระมหากษัตริย์...”

การป้องกันที่พระยาสุรพันธ์เสนีได้ดำเนินการต่อมา ก็คือการประกาศกฏอัยการศึกที่จังหวัดเพชรบุรี และประกาศระดมกองหนุนที่นั่น

เมื่อทางฝ่ายกบฏบวรเดชเริ่มพ่ายแพ้และทางรัฐบาลเริ่มรุก กองทหารของหลวงพิบูลสงครามก็เคลื่อนออกจากพระนครมาที่จังหวัดราชบุรี และได้ส่งโทรเลขแจ้งให้เจ้าคุณสุรพันธ์เสนี กับ หลวงสรสิทธิยานุการ และผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี พระยาวิเศษภักย์ ให้เดินทางขึ้นไปพบกับหลวงพิบูลสงครามที่ราชบุรี พระยาสุรพันธ์เสนีได้ให้ข้าราชการสองท่านเดินทางไปพบก่อน และท่านทั้งสองก็ถูกจับกุมคุมตัว ดังนั้นเจ้าคุณสุรพันธ์เสนี จึงรู้ว่าจะถูกจับเช่นกัน ท่านจึงได้หนี แต่ท่านหนีรอดไปได้เพียงไม่นาน เพราะถูกน้องเก่า คือกำนันที่ตำบลชายแดนไทยได้นำจับตัวท่านส่งให้กับทางรัฐบาล วันนั้นค่าตัวของเจ้าคุณสุรพันธ์เสนี คือ 1000 บาท เป็น 1000 บาทเมื่อปี 2476 นับว่าเป็น

จากนั้นก็ไปศึกษาต่อที่โรงเรียนกวดวิชา ปีกว่า จึงได้เข้าเรียนที่โรงเรียนนายร้อยได้ 16 ปี เรียนจบจากโรงเรียนนายร้อยเป็นนายร้อยตรี ในปี 2446 ท่านได้ด้วยดีได้เลื่อนยศตามลำดับ จนได้บรรดาศักดิ์นั้นท่านได้บรรดาศักดิ์เมื่อท่านย้ายงานจากทหารมาเป็นราชการจังหวัดเพชรบุรี บ้านเกิดของหลวงพิบูลสงครามก็เคลื่อนออกจากพระยาสุรพันธ์เสนี ได้เป็นสมุหเทศาภิบาลที่ทรงอยู่ตอนที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี 2476 ท่านก็ยังมีราชบุรีอยู่ สำหรับชีวิตครอบครัวว่า ต่อเมื่อคุณหญิงวายชนม์ไปท่านก็โอรส หนึ่ง เมื่อถูกจับข้อหากบฏพระท่านถูกคุมตัวเข้ากรุงเทพฯ และถูกในข้อหากบฏล้มล้างรัฐบาล หลังกักขังอยู่ที่แดน 6 อันเป็นบริเวณใช้

เดือนตุลาคมปี 2476 นั้น คน
มีอยู่สองฝ่าย คือฝ่ายรัฐบาล
พหลพลพยุหเสนา ซึ่งเป็น
เพียงปีกว่าเท่านั้น กับฝ่ายกบฏ
คณะ แต่กรณีของ พระยา
ไม่ได้ทำ ตามที่พระองค์เจ้าวร

ส่วนร่วม สังคมไทย

ของเจ้าคุณสุรพันธุ์ฯ มีว่า

“ข้าพเจ้าได้รับจดหมายมาเปิดผนึกและอ่านดูใจความใน
จดหมายนั้นพอที่จะจดจำได้แต่ใจความสำคัญคือขอให้ข้าพเจ้านำ
ทหารที่ราชบุรีและเพชรบุรีไปช่วยที่กรุงเทพฯ และในเวลาเดียวกันนั้น
ข้าพเจ้าก็รีบตอบจดหมายพระองค์เจ้าวรเดชฯ ไปทันทีเหมือนกันว่า
ข้าพเจ้าไม่มีความประสงค์ที่จะยกกำลังทหารทั้งราชบุรีและเพชรบุรีไป

เงินก้อนใหญ่ที่ล่อตาล่อใจมากที่สุด การถูกจับยังมีได้เป็นการสิ้นสุด
ชีวิตและงานของเจ้าคุณสุรพันธุ์ฯ แม้ว่าต่อมาท่านจะถูกพิพากษาให้ถูก
ประหารชีวิต ท่านก็ยังมีชีวิตอยู่ต่อมาจนได้เป็นรัฐมนตรีในคณะรัฐบาล
ที่มีผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองฯ เป็นนายกรัฐมนตรี มาดูชีวิตที่
มีขึ้นมีลง ทั้งที่อยู่ในจวนและอยู่ในคุกของพระยาท่านนี้ดูบ้าง

พระยาสุรพันธุ์เสนี เป็นคนเมืองเพชรโดยกำเนิด เกิดที่ตำบล
ท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในชื่อเดิมว่า อิน เมื่อวันที่ 18
เมษายน ปี 2427 ในตระกูลใหญ่ คือ ตระกูลขุนนาค มีบิดาเป็นพระยา
เช่นกัน ได้แก่ พระยาสุรพันธุ์พิบูลย์ (เทศ ขุนนาค) มีมารดาชื่อ อิน
การศึกษาของท่านนั้นระบุว่า เรียนชั้นประถมตั้งแต่อายุ 10 ขวบที่โรง
เรียนมิชชันนารีที่จังหวัดราชบุรีและเพชรบุรี เรียนได้ 3 ปี มีอายุได้ 13
ปี จึงได้เข้ามาเรียนที่โรงเรียนมิชชันนารี ที่ตำบลลำไทร จังหวัดธนบุรี

สุรพันธุ์เสนี กับ กบฏบวรเดช

ต่อสู้กับทหารของรัฐบาล ข้าพเจ้ามีความ
ประสงค์อยู่อย่างเดียว เท่านั้นคือจะป้องกัน
และรักษาความปลอดภัยของพระมหา
กษัตริย์...”

การป้องกันที่พระยาสุรพันธุ์เสนีได้
ดำเนินการต่อมา ก็คือการประกาศกฎอัยการ
ศึกที่จังหวัดเพชรบุรี และประกาศระดมกอง
หนุนที่นั่น

เมื่อทางฝ่ายกบฏบวรเดชเริ่มพ่ายแพ้
และทางรัฐบาลเริ่มรุก กองทหารของหลวง
พิบูลสงครามก็เคลื่อนออกจากพระนครมาที่
จังหวัดราชบุรี และได้ส่งโทรเลขแจ้งให้เจ้าคุณ
สุรพันธุ์ฯ กับ หลวงสวัสดิทธานุการ และผู้ว่า
ราชการจังหวัดเพชรบุรี พระยาวิเศษภักดิ์ ให้
เดินทางขึ้นไปพบกับหลวงพิบูลสงครามที่
ราชบุรี พระยาสุรพันธุ์ฯได้ให้ข้าราชการสอง
ท่านเดินทางไปพบก่อน และท่านทั้งสองก็ถูก

จากนั้นก็ไปศึกษาต่อที่โรงเรียนภาษาอังกฤษ สวนกุหลาบ วังหน้า ได้
ปีกว่า จึงได้เข้าเรียนที่โรงเรียนนายร้อยทหารบกในปี 2443 ขณะที่มีอายุ
ได้ 16 ปี เรียนจบจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก ท่านจึงได้เข้ารับราชการ
เป็นนายร้อยตรี ในปี 2446 ท่านได้รับความเจริญก้าวหน้าทางทหารมา
ด้วยดีได้เลื่อนยศตามลำดับ จนได้เป็นนายพันเอก ในปี 2463 สำหรับ
บรรดาศักดิ์นั้นท่านได้บรรดาศักดิ์เป็นหลวงสัตุยทวิชการในปี 2453
เมื่อท่านย้ายงานจากทหารมาเป็นพลเรือนสายปกครอง ได้เป็นผู้ว่า
ราชการจังหวัดเพชรบุรี บ้านเกิดของท่านในปี 2465 ซึ่งเป็นปีที่ท่านได้
เลื่อนบรรดาศักดิ์จากพระยาศักดาภิเดชวรฤทธิ เป็นพระยาสุรพันธุ์เสนี
ถึงปี 2472 ท่านได้เป็นสมุหเทศาภิบาลมณฑลราชบุรี อันเป็นตำแหน่ง
ที่ครองอยู่ตอนที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองฯ เมื่อปี 2475 และเมื่อ
เกิดกบฏบวรเดชปี 2476 ท่านก็ยังมิได้ตำแหน่งเป็นสมุหเทศาภิบาลมณฑล
ราชบุรีอยู่ สำหรับชีวิตครอบครัวท่านได้สมรสครั้งแรกกับ คุณหญิงเจียม
ต่อเมื่อคุณหญิงวายชนม์ไปท่านจะได้สมรสอีกครั้งกับ นางสาวนิง
ไกรฤกษ์

เมื่อถูกจับข้อหากบฏพระยาสุรพันธุ์ฯ จึงถูกออกจากราชการ
ท่านถูกคุมตัวเข้ากรุงเทพฯ และถูกนำไปสอบสวนที่กระทรวงกลาโหม
ในข้อหาถูกฉ้อฉลล้างรัฐบาล หลังการสอบสวนก็ถูกส่งไปเข้าคุกบางขวาง
เข้าอยู่ที่แดน 6 อันเป็นบริเวณใช้ขังนักการเมือง.

ชัยฯ จึงได้นำขุนโสมมาอังสโมสร
งกันอยู่ พระพิชัยฯส่งจดหมาย
หน้าพระยาพหลฯ...”
นั้นสำคัญนัก ตามคำบอกเล่า

จับกุมคุมตัว ดังนั้นเจ้าคุณสุรพันธุ์ฯ จึงรู้ว่าจะถูกจับเช่นกัน ท่านจึงได้
หนี แต่ท่านหนีรอดไปได้เพียงไม่นาน เพราะถูกน้องเก่า คือกำนันที่
ตำบลชายแดนไทยได้นำจับตัวท่านส่งให้กับทางรัฐบาล วันนั้นค่าตัวของ
เจ้าคุณสุรพันธุ์ฯ คือ 1000 บาท เป็น 1000 บาทเมื่อปี 2476 นับว่าเป็น